

דוד בן גוריון יחזור לזירה הפוליטית בפברואר או במרץ 1955, כדי ליטול לידי את השלטון על מערכת הבחירות של מפא"י, ישאר אותה שעה את הנהגת הממשלה בידו משה שרת. יתכן כי רשמית ישאר ב"ג. תושב שדה בוקר, אולט המעשה יגיע עם זאת המסע אל הנגב לסימו.

שים לב לחיזוק המתמיד של מעמד לוי אשכול במחנה מפא"י. בשעה שבן גוריון, לבן ולאחרונה גם שרת הפכו צדדים ממש במאבק הפנימי במפא"י, נשאר אשכול במתכוון עומד מן הצד, ניטראלי ובלתי מזדהה עם איש, ואילו כוחו המעשי, כשומר הקופה הולך וגדל. פרשנים מופוכחים מאמינים כי אשכול חותר למצב בו יהיה המנהיג המפא"י היחיד שיוכל ללכד מסביבו את כל פלגי המפלגה, הפקיד שנועד בעבר למשה שרת ועוד לזה להגיע לראשות הממשלה.

מוסד חשאי מוסג חדש העומד להתפתח במנגנון הממשלה הוא, בורסת קרובים. אחרי שהוראה ממשלתית חדשה, האוסרת העסקת קרובים באותו משרד, נכנסה לתוקף, החלו מנהלי משרדים שונים קובעים סידורים ביניהם, כך שאחד מעמית את קרובי רעהו, תמורת שירות דומה.

קרוב לודאי כי משנחת מסחרית ישראלית תבקר בסין העממית עוד בראשית שנת 1954. זרישה לקיום יחסים מסחריים עם סין העממית הושמעה זה מכבר בחוגים ישראלים. אולם האישור הרשמי ניתן לה — הן בישראל והן בסין — רק בשבועות האחרונים. הסידורים הופיעים בשטח זה נעשו בין ציר ישראל ברנגון, דוד הכהן, לבין הציר הסיני בבורמה.

קצב מתן השידומים הגרמניים לישראל לא יזרוז גם השנה. שר האוצר לוי אשכול, שיצא לשווייץ להלכה לחופשה אך נפגש למעשה עם נציגי ממשלת בון, כדי להחיש את מתן השידומים בשנה זו, קיבל מהם תשובה דומה לזו, שניתנה קודם לכן לזר נחום גולדמן: הקמתו המחודשת של הצבא הגרמני תגרור הוצאות גדולות, לא תאפשר לגרמנים להגדיל את סומי השידומים השנתיים, שהקצבו לישראל.

בשבועות הקרובים תענה לריון בשיבות הממשלה הצעתו של שר הפנים, ישראל רוקח, לקיצוץ תקופת השירות הצבאי משנתיים וחצי לשנתיים. כפי שנודע זכתה ההצעה לתמיכה ניכרת בחוגי משרד הבטחון, בייחוד בין האחרים לענייני הכספים והתקציב, וכן לתמיכת מנגנון מפא"י, הרואה בכך תעמולה מצויינת לבחירות. לעומת זאת מתנגדים להצעה הגורמים המספלים בכוח אדם.

יותכן כי שמעון פרס, מנהל משרד הבטחון, ישאר בתפקידו, למרות כל הידעות הקודמות, לאחר שנתקבלו דרישותיו לשינויים מרחיקי לכת במבנה המשרד. המסגה העיקרית של השינויים: העברת התיכנון המקיף של ענייני כספים וציוד מידי צה"ל לידי משרד הבטחון.

לא מן הנמנע כי אלוף דוד שאדתיאל יחזור מאמריקה הלאומית, כדי לשמש כראש המבס של משרד החוץ, ואילו ז"ר מיכאל סימון ימונה כראש הטכס של לישכת הנשיא והממשלה כולה. בתפקידו החדש יפקד ז"ר סימון על אירגון כל כספי המדינה — דבר שהיה נתון עד כה בידי של שלמה ארזי מלישכת הקריה.

אין להניח כי יחולו שינויים בחוקת הבחירות כבר בבחירות הבאות לכנסת. הממונה על הבחירות במשרד הפנים קיבל הוראות להמשיך בהכנות כרגיל, בהתאם לנוהג שנתקבל בשנים הקודמות.

הסיכויים להקמת תנועת נוער ממלכתית ירדו עד מאד, לאחר שנוכח בן גוריון כי אם ימשיך לפעול למענה, לא יזכה בתמיכה הרשמית של מפלגתו, התנגדות מפא"י לתנועה הממלכתית באה בעיקר עקב לחצן של תנועות הנוער שלה, שאימו כי אם תוגשם תוכנית תנועת הנוער הממלכתית בעזרתה הרשמית של המפלגה, לא יגישו לה כל עזרה בתקופת הבחירות.

תעמונת הבחירות של הצ"כ תענה על פסים אמריקאיים, אם תגשים המפלגה את תוכניתה להזמין שני מומחי פרסומת מארצות הברית, כיועצים לאירגון מסעי הבחירות. נציגי הצ"כ כבר ניפגשו עם מומחים אלה בניו יורק, קיבלו מהם כמה וכמה הצעות מעניינות. בין העצות: אירגון ביקורים אישיים בבתי מנהיגי המפלגה, מסיבות הסברה המוניות עם כיבוד ועוד.

וועידת היסוד של המפלגה החדשה לאחדות העבודה תידחה, עד אשר יבורר מעמדם של כמה מן המנהיגים, אשר טרם הצטרפו אליה סופית. שניים העומדים עדיין מן הצד: ח"כ יצחק צילינג ושמעון לויטה, מפעילי הקיבוץ המאוחד במוסדות ההסדרות.

התמרמרות רבה תתעורר בין השופטים במדינה, עקב הוראתו של השופט העליון יצחק אולשן, המחייבת אותם להיענות לבקשת מינהל ההסברה, להופיע בהוצאות בשמו. לדעת רבים מן השופטים, עלול הדבר לפגוע במעמדה הבלתי תלוי של הרשות השופטת במדינה, לשמש למעשה, אם לא להלכה, תעמולה למפא"י.

אם נמונית על מעריציו של מהאטמה גאנדי, תינהח מאד למדא טרט הודי על חייו, שיופץ עוד השנה ברחבי העולם, על ידי חברה הולנדית גדולה. את תפקיד גאנדי ימלא ברטר ראס סינג בן ה-107, אחד מצירי בית הנבחרים ההודי.

גם הביורגריה של מוסטפה כמאל אתאטורק, אבי תורכיה המודרנית, תוענה על הכר, אם יצליח דוגסט פיירבנקס הבן, אחד מראשי חברת הסרטים יונייטד ארטיסטס, שהונה עתה באנקרה, להשיג את החומה הביורגרי המבוקש מן הממשלה התורכית.

הצמחת ישראל כאולימפיית השחמת באמסטרדם עלולה להביא בתוצאותיה תחרויות שחמת ישראל בין ישראל וכמה מארצות התימקרטיות העממיות. תחרות הראשונה תתקיים כנראה בתל אביב בין ישראל ובלגריה. בעקבותיה יתמודדו עם ישראל נבחרות הונגריה ויוגוסלביה.

העם השפעות קוסמיות

מחברי ספריאטוסופיות תהו לא פעם מה היה קורה לו קפאו כל החיים על פני כדור הארץ למשך תקופת כמה כתוצאה מהשפעות קוסמיות. השבוע, ביום הקדוש ביותר של העולם היהודי, יכלו לראות תופעה זו במצאי אות משך 25 שעות.

מדן ועד אילת שבתה התנועה כליל. הכבי שים היו ריקים. המכונות שחוללו מהפכה בעולם בדורות האחרונים, המטוסים בשמיים, המכונות על הקרקע, ספינות הקיטור בים, עמדו על עמדם. בכבישי האספלט, עורקי החיים הסואנים של החברה המודרנית, שיחקו הילדים בכדור, כאילו חזרה תקופת העגלות של ימי הביניים.

כפרה ומשפט. לפחות שני בתי דין היו מעורבים ישירות ביום השלום. באו"ם טענו חברי המשלחת היהודית ברוגז כי יום הכיפורים היה אשם בכחירת יריבם, נציג פאקיסטאן, חבר בית הדין הבינלאומי בהאג, במקום נציג ארצם, הוצאת העדרו של הנציג הישראלי בעל הקול המכריע.

בית דין ברמה נמוכה יותר, הוא בית המשפט השלום בתל אביב, יצטרך לטפל במשפטו של יהודי גבאי, תושב כפר שלום, שנאשם בכך כי ערב יום הכיפורים ניגש אל סוחר ברחוב לוינסקי, תל אביב, עמד איתו על המקח ותוך כדי כך סוּבב את תרנגולתו המקח סביב ראשו ואמר את תפילת הכפרות, חסך לעצמו בכך את דמי הקנייה. התגיירה שפרצה מיד לאחר מכן היא שחבאי את השניים לכסה שופט. קדפים וברטיסים. רבים מתושבי ישראל, שלא נסעו במכונותיהם מפאת קדושת ההג, לא סברו כי מאזן חטאיהם ישונה באופן ניכר כתוצאה ממישחק קלפים. מסביב לשל חנות מכוסים במפות ירוקות התאספו המניינים, שעלו לפעמים על 20 איש.

אולם גם בתי הכנסת היו מלאים. בעוד שבית הכנסת הגדול במרכז תל אביב המה מאלפי אנשים שלא היו מוכנים לשלם עבור מקום, הוציאו תושבי צפון העיר מעשרים עד חמשים ל"י עבור כרטיס כדי להאזין לתפילת החזן האמריקאי לייב גלנץ בבית הכנסת תפארת צבי. בניהם הוציאו את לשון נתיחה איש לעבר רעהו, להוכיח שאמנם לא אכלו באותו יום, שעה שאבותיהם התחנכו אם צדקו הגבאים שמנעו בדר הסופר בעל השם העולמי, שלום אש, לעלות לתורה, בגלל ספריו שתיארו באור חיובי את היהודי ישו כדיוסף מנצרת. אש עצמו עמד אותה שעה ליד כותל המזרח התפלל בדבקות.

ישן וחדש. בחולון לא אבו בני העדה השומרונית, צאצאי שרידי עשרת השבטים והמתישבים הורים שהובאו לארץ על ידי האשורים, לבוא בקהל ישראלי ותפילותיו החדישות, התפללו ככתבה ולשונה של תורה בביתו של ראש עדתם, יפת צדקת. בסגנון אחר לגמרי התפלל בעכו החזן הרפורמי הראשון בישראל, אברהם יוסף בכר (תנועת זוה 1881). בעמדו לפני התיבה מול קהל של גברים ונשים שלא ישבו בנפרד, שר את תפילותיו לפי מנגינות אופראיות. הודים בתריסר ארצות שפתחו באותו יום את מקלטיהם הרדיו, ניסו אולי לשמוע קול עברי, לא מצאו את קול ישראל. תוך כבוד לקדושת ההג שבתה התחנה.

מדינות

שלום ואין שלום

כי מקטן ועד גדול כולו בוצע בעצ, מנביא ועד כהן כולו עושה שקר. וירפו את שבר בת עמי על נקלה, לאמור: שלום, שלום — ואין שלום. (ירמיהו, ח', 10)

קארל פון קלאוזניץ, קצין המטה הפרוסי בימי נפוליאון שהפך אבי תורת המלחמה החדישה, אמר שהמלחמה היא המשך המדיניות. מדינאי המרחב גילו שאפשר גם להפוך פסוק זה. לקבוע שהתקפת השלום היא המשך המלחמה, וחלק ממנה.

היו ימים ועתוני המרחב היו מלאים איומי מלחמה וקריאות קרב, עד כי נמאס לקוראיהם לקרוא בהם. מאז השנתה האופנה כליל. השבוע, בעונת החגים בה משתדל כל יהודי אדוק להשלים עם יריביו ואויביו, מלאות

* אש הכחיש אחר כך שביקש לעלות לתר רה תמורת תשלום.

כתורת העתונים הצעות שלום, תכניות שלום ותחזיקי שלום, עד לזרא. הקורא הרגיל נבוך מזמן מכדי שיוכל לעקוב אחרי תמרונים מוזרים אלה. הוא יודע רק כי מעולם לא היה השלום כה רחוק מן המרחב מאשר עתה, כשהוא שגור בפי כל.

קיד מטייזוסלביה. פתחה בעונה ממ שלת בריטניה הגדולה, שהציעה במפתיע לקבל על עצמה לתוך בין מדינות ערב וישראל. העתונים המו מרוב העשרות. אולם בחגי האנשים הקובעים, משני עברי הגבול, עשתה ההצעה רושם דל מאוד. הדעה הכללית בקאהיר ובקריה: אחרי שסולקה מתעלת סואץ, מבי קשת בריטניה לחזור למרחב מבעד לדלת האחורית, כמתוכננת שלום.

עוד לא שקט ההד של פצצת השלום הראה שונה, כשנשמעה התפוצצות שניה, הפעם בבלגראד. יוסיפ ברוז'יטו, המרשל של יוגוסלביה, רמז שהוא, כידי הערבים וישראל כאחד, מוכן לקבל על עצמו את התפקיד כפוי הטובה.

גם הצעה זו לא עשתה רושם עמוק. אמנם, האהדה האישית ליוגוסלבי האמין רבה בכל המרחב, אולם סחרה לו האבטוריסטה הישרה הדרושה כדי להפיק לחץ מוסרי על הערבים והישראלים. טיטוסלביה רחוקה מדי מגדות היאור והירדן.

הקיסם והקורה. פצצה מס' 3 באה מחלק אחר של העולם. היא היתה בלתי צפויה למדי.

באו"ם הגיש אבא אבן את הצעת השלום הישראלית: חתימת חוזה לאי התקפה בין ישראל וארצות ערב. אמנם, לא היו שום חיידש בהצעה זו: חוזה בין בן גוריון עצמו הוצע מזמן לחתום חוזה כזה למאה שנה. אך הצעת אבן לא היתה מכוננת כל כך כלפי ממשלות הערבים (שעמדתן השלילית ידועה מראש) אלא כלפי דעת הקהל האמריקאית. היתה זאת מעין פתיחת חזית חדשה במלחמת השלום.

אולם עוד לפני שהפצצה התפוצצה כראוי, באה התקפה נגדית. זאפרוללה חאן, שר החוץ המזוקן של פאקיסטאן, ניגש אל אבן אחרי הנאום, לחץ את ידו, הוסיף: "זה היה נאום מצויין, שפה נהדרת — אך מה הטעם בו?" ואז נזרקה הצעה: פאקיסטאן תתחך.

היה זה תמרון גאוני. הוא גזל מיד את הכותרות מנאום אבן, ובזאת שרתה פאקיסטאן המוסלמית את ממשלות ערב. הוא גם נתן סיפוק לתורכיה, בתבייתה של פאקיסטאן, המעוניינת בשלום במרחב, והבליט מחדש את רצונה של פאקיסטאן להיות מעין מושל מחוז במרחב, בשליחות המחתה האנגלית אמריקאית.

כשניגש עתונאי ישראלי אל זאפרוללה, לשאול כיצד רואה פאקיסטאן את תפקיד התיחך, אמר הפאקיסטאני הערמומי שקודם כל על ישראל לפתור את בעית הפליטים. אין זה נושא ולמשאומתן, אלא תנאי מוקדם לו. כששאל הישראלי מה בדבר מיליוני הפליטים שגרשו מפאקיסטאן להודו, לא שוקמו עלידי המגרשים, החרגו זאפרוללה: "אין להשתמש במתכון אחד לגבי כל המקרים!" הוא היה מוכן לטפל בקיסם הטראגי שבין עיני ישראל, שכח את הקורה הרתי האסונות שבין עיניו שלו.

קריאה לניהרו. האמת הפשוטה היתה שאף אחת מכל ההצעות לא היתה רצינית, ולא נחשנה כלל ברצינות. היו אלה תמרונים שיוכלו להיות קומיים, לולא היה הרקע כה טראגי ומסוכן.

לו ביקש מישהו מתחך אמיתי, בעל אבטור ריטה מוסרית אמיתית בכל ארצות המרחב, שכחנותיו אינן תשודות ושידיו טהורות, לא היה תולה את תקותו באנתוני אידן, ששמו הוזכר זה עתה שוב בצורה בלתי אהודה במשפט קסטנר; או במרשל טיטו, שאין לו ענין במרחב; או בזאפרוללה חאן, הנציג הרשמי של האיטלים.

ישנו מועמד אחד, שנועד ממש עלידי הטבע לתפקיד זה: גיהוראל ניהרו. כמעט כל מנהיגי ישראל השמיעו בפעם זו או אחרת את אהדתם להודי הגדול, לוחם השחרור שגילה מתינות כה רבה ביום נצחונו. גמאל עבדא-נאטר, בראיון מיוחד שניתן בחודש שעבר לעתונאי אמריקאי, הצטרף אף הוא לדעה זו, הביע תמיכה נלהבת בקו המדיני של ניהרו, קבע שמצריים תשתדל ללכת בדרכו.